

Vec C-400/23

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

29. jún 2023

Vnútroštátny súd:

Sofijski gradski sąd

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

29. jún 2023

Obžalovaný:

VB

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Trestné konanie, ktoré prebehlo v neprítomnosti obžalovaného

Predmet a právny základ návrhu

Návrh podľa článku 267 ods. 1 písm. b) ZFEÚ

Prejudiciálne otázky

1.1. Má sa článok 8 ods. 4 druhá veta smernice 2016/343 vykladať v tom zmysle, že osoba, ktorá bola bez toho, aby išlo o prípad podľa ods. 2, odsúdená v neprítomnosti na trest odňatia slobody, musí byť informovaná o rozhodnutí, ktorým bola odsúdená, keď je zadržaná na účely výkonu tohto trestu?

1.2. Aký je obsah požiadavky „sú informované o rozhodnutí“ podľa článku 8 ods. 4 druhej vety smernice 2016/343 a vyžaduje sa odovzdanie kópie tohto rozhodnutia?

1.3. V prípade zápornej odpovede na otázky 1.1 a 1.2: Bráni článok 8 ods. 4 druhá veta smernice 2016/343 tomu, aby vnútroštátny súd rozhodol, že sa má zabezpečiť odovzdanie kópie tohto rozhodnutia?

2.1. Je vnútroštátna úprava, ktorá – v prípade, že sa obžaloba z trestného činu preskúma v neprítomnosti obžalovaného a súdne rozhodnutie o odsúdení je vydané bez toho, aby boli splnené požiadavky článku 8 ods. 2 smernice – nestanovuje žiadne spôsoby informovania osoby odsúdenej v neprítomnosti o jej práve na obnovu konania s jej účasťou, a predovšetkým, ak sa takáto informácia neposkytne, keď je osoba odsúdená v neprítomnosti zadržaná, zlučiteľná s článkom 8 ods. 4 druhou vetou smernice 2016/343?

2.2. Je relevantná skutočnosť, že vo vnútroštátnej právnej úprave – § 423 NPK – sa stanovuje, že osoba odsúdená v neprítomnosti je informovaná o svojom práve na obnovu konania, ale až potom, ako táto osoba podá návrh na zrušenie tohto odsúdenia a o uskutočnenie nového konania za jej účasti, pričom informácie jej budú poskytnuté vo forme súdneho rozhodnutia ako odpoveď na tento návrh?

2.3. V prípade zápornej odpovede: Dodržia sa požiadavky článku 8 ods. 4 druhej vety a článku 10 ods. 1 smernice 2016/343, ak súd, ktorý v neprítomnosti obžalovaného preskúma obžalobu z trestného činu a vydá rozhodnutie, ktorým sa rozhodne o odsúdení, bez toho, aby išlo o prípad podľa článku 8 ods. 2 smernice, informuje vo svojom rozhodnutí o práve tejto osoby na obnovu konania alebo na iný opravný prostriedok a osobám, ktoré uskutočnia zadržanie odsúdenej osoby, uloží povinnosť, aby jej odovzdali kópiu tohto rozhodnutia?

2.4. V prípade kladnej odpovede: Bráni článok 8 ods. 4 druhá veta smernice 2016/343 tomu, aby súd, ktorý vydá rozhodnutie, ktorým je obžalovaný odsúdený v neprítomnosti, bez toho, aby išlo o prípad podľa článku 8 ods. 2 smernice, rozhodol, že vo svojom rozhodnutí informuje o práve tejto osoby na nové konanie alebo na iný zákonný opravný prostriedok podľa článku 9 smernice, a osobám, ktoré uskutočnia zadržanie odsúdenej osoby, uloží povinnosť, aby jej odovzdali kópiu tohto rozhodnutia?

3. Ktorý je prvý a ktorý je posledný možný okamih, keď má súd rozhodnúť, či trestné konanie, ktoré sa vedie za neprítomnosti obžalovaného, nespĺňa požiadavky článku 8 ods. 2 smernice 2016/343, a musí prijať opatrenia, aby zabezpečil poskytnutie informácií podľa článku 8 ods. 4 druhej vety smernice?

4. Treba v prípade rozhodnutia uvedeného v bode 3 zohľadniť stanovisko prokuratúry a obhajcu neprítomného obžalovaného?

5.1. Vzťahuje sa výraz „možnos[t'] napadnúť rozhodnutie“ v článku 8 ods. 4 druhej vety smernice 2016/343 na právo podať opravný prostriedok na súd vyššieho stupňa, alebo sa vzťahuje na napadnutie právoplatného súdneho rozhodnutia?

5.2. Aký obsah má mať informácia, ktorá sa má podľa článku 8 ods. 4 druhej vety smernice 2016/343 poskytnúť osobe, ktorá bola odsúdená v neprítomnosti, bez toho, aby boli splnené požiadavky odseku 2, „o práve na nové súdne konanie alebo iný opravný prostriedok v súlade s článkom 9“: týka sa to práva na poskytnutie takého opravného prostriedku, keď napadne svoje odsúdenie v neprítomnosti, alebo práva podať tento návrh, pričom odôvodnenosť tohto návrhu treba posúdiť neskôr?

6. Čo je obsahom výrazu „iný zákonný opravný prostriedok, ktorý umožní nové posúdenie skutkovej podstaty veci vrátane preskúmania nových dôkazov a môže viesť k zmene pôvodného rozhodnutia“ v článku 9 prvej vety smernice 2016/343?

7. Je vnútroštátna právna norma – § 423 ods. 3 NPK – ktorou sa vyžaduje osobná účasť osoby odsúdenej v neprítomnosti ako povinná podmienka pre preskúmanie a vyhovie jej návrhu na nové konanie, zlučiteľná s článkom 8 ods. 4 a článkom 9 smernice 2016/343?

8. Vzťahujú sa článok 8 ods. 4 druhá veta a článok 9 smernice 2016/343 na oslobodené osoby?

Citované predpisy práva Únie

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie neviny a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 65, 2016, s. 1, ďalej len „smernica 2016/343“ alebo „smernica“)

Vnútroštátne právne predpisy

Nakazatelen kodeks (Trestný zákon, Bulharsko; ďalej len „NK“)

Nakazateleno-procesualen kodeks (Trestný poriadok, Bulharsko; ďalej len „NPK“)

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Na VB bola podaná obžaloba, pretože bol spolu s niekoľkými ďalšími osobami členom organizovanej zločineckej skupiny s cieľom obohatiť sa prostredníctvom výroby a predaja omamných látok, ako aj za prechovávanie zbraní podľa § 321 ods. 3 bodu 2 v spojení s odsekom 2 NK, za prechovávanie omamných látok a prekurzorov v spolupáchateľstve v troch prípadoch trestných podľa § 354a ods. 2 a ods. 1 v spojení s § 20 ods. 2 NK, ako aj za prechovávanie strelných zbraní a munície bez potrebného povolenia v spolupáchateľstve, ktoré sa potrestá podľa § 339 ods. 1 v spojení s § 20 ods. 2 NK. Za tieto trestné činy sa uloží v každom prípade trest odňatia slobody v trvaní od 3 do 10 rokov za prvý z nich, od 3 do 10 rokov a od 5 do 15 rokov za druhý trestný čin a v dĺžke od 2 do 8 rokov za tretí trestný čin.
- 2 Trestné konanie sa od začiatku viedlo v neprítomnosti VB. Až doteraz mu oficiálne neboli oznámené dôvody obžaloby. Okrem toho nebol informovaný ani o tom, že bola na súd podaná obžaloba, ani o dátume a mieste súdneho pojednávania a dôsledkoch jeho neprítomnosti.
- 3 Dôvodom je tá skutočnosť, že nebolo možné ho vypátrať. V priebehu vyšetrovania utiekol ešte pred policajným zásahom, ktorý sa uskutočnil s cieľom zadržania podozrivých. Bol naňho vydaný aj európsky zatykač, ale nepodarilo sa ho vypátrať. Preto nebol informovaný o obžalobe, ktorá bola na neho podaná. V rámci súdneho konania bolo po ňom opätovne vyhlásené pátranie. Podľa posledných informácií, stav z júna 2023, sa ho nepodarilo nájsť.
- 4 V priebehu vyšetrovania a súdneho konania bol zastúpený tromi zákonnými obhajcami. Žiadny z nich ho však nevidel a nebol v styku s ním ani so žiadnym z jeho príbuzných.
- 5 Konanie stále prebieha. Existuje určitá pravdepodobnosť, že VB bude odsúdený na trest odňatia slobody, ktorý si bude skutočne povinný odpykať. Existuje však aj pravdepodobnosť, že nebude uznaný za vinného a bude oslobodený.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu

- 6 **Odôvodnenie k otázke 1.1.:** Podľa článku 8 ods. 4 prvej vety smernice 2016/343 je možné viesť trestné konanie v neprítomnosti obžalovaného, aj keď nie sú splnené podmienky podľa druhého odseku. V druhej vete je však stanovená podmienka, že táto osoba, keď je informovaná o rozhodnutí a keď je alebo bola

zadržaná, ako aj o jej práve na obnovu konania. Vzniká otázka, či táto osoba – ak je vo väzení na účely výkonu trestu odňatia slobody, ktorý jej bol uložený – musí byť informovaná aj o rozhodnutí, ktorým bola odsúdená.

- 7 Do úvahy prichádza výklad v tom zmysle, že tento predpis nezakladá žiadnu povinnosť takého poskytnutia informácií, pokiaľ je v ňom uvedené: „keď sú informované o rozhodnutí“. Stanovuje sa podmienka, že až keď nastane možná udalosť – „keď“ (v angličtine „when“, vo francúzštine „lorsque“) – teda pri oznámení rozhodnutia, vzniká povinnosť členských štátov informovať osobu odsúdenú v neprítomnosti o opravných prostriedkoch proti konaniu v neprítomnosti.
- 8 Tento výklad možno odôvodniť alternatívou „keď sú... informované o rozhodnutí“, resp. „pri zadržaní“. Najmä zadržanie je automaticky spojené s povinnosťou informovať o opravných prostriedkoch proti konaniu v neprítomnosti. Nie je teda vôbec nevyhnutné, aby bola osoba, ktorá je už vo väzbe, informovaná o rozhodnutí, ktorým bola odsúdená.
- 9 Do úvahy však prichádza aj výklad v tom zmysle, že informovanie sa musí uskutočniť, pretože je predpokladom toho, aby sa osoba, ktorá bola odsúdená bez toho, aby išlo o niektorý z prípadov uvedených v článku 8 ods. 2 smernice, poznajúc skutkový stav, mohla rozhodnúť, či chce využiť opravné prostriedky proti jej odsúdeniu v neprítomnosti. Výraz „najmä pri zadržaní“ by sa podľa toho dal vykladať v tom zmysle, že zadržaná odsúdená osoba musí byť informovaná o rozhodnutí, ktorým bola odsúdená.
- 10 Vzniká teda otázka, či výraz „najmä pri...“ (po anglicky „in particular when“, po francúzsky „en particulier au moment de“) sa (1) vzťahuje na informovanie o opravných prostriedkoch proti konaniu v neprítomnosti – tzn. informovanie sa uskutoční pri zadržaní osoby; alebo sa (2) vzťahuje na informovanie zadržanej osoby o rozhodnutí, ktorým bola v neprítomnosti odsúdená – tzn. o tomto rozhodnutí je informovaná, keď je zadržaná. V druhom prípade je informovanie o opravných prostriedkoch priamo spojené s informovaním o rozhodnutí o odsúdení, a nie so zadržaním osoby.
- 11 Okrem toho vzniká otázka týkajúca sa častice „tiež“ (po anglicky „also“, po francúzsky „également“), a to, či sa tým myslí, že informovanie o rozhodnutí je niečo jasné a jednoznačné, ale musí sa uskutočniť aj informovanie o opravných prostriedkoch proti konaniu v neprítomnosti – spolu s informovaním o rozhodnutí.
- 12 Vnútroštátny súd zastáva druhý názor. Pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov proti konaniu v neprítomnosti je nevyhnutné, aby odsúdenej osobe boli jasné dôvody jej odsúdenia – iba potom dokáže posúdiť, či chce využiť opravné prostriedky a ako chce sformulovať svoje argumenty. Samotná požiadavka, aby boli opravné prostriedky účinné podľa článku 47 ods. 1 Charty, si vyžaduje také informovanie.

- 13 **Odôvodnenie k otázke 1.2.:** Vzniká aj otázka týkajúca sa typu tohto informovania. Postačuje skutočnosť, že odsúdená osoba bola zadržaná a zatknutá, na predpoklad, že bola informovaná o rozhodnutí? O tento prípad ide do tej miery, že každé zadržanie predstavuje dôsledok odsúdenia a osoba, hneď ako je zadržaná, musí vedieť, že bola odsúdená na základe súdneho rozhodnutia.
- 14 Alebo je informovanie riadne skôr vtedy, keď má osoba vo väzbe prístup k podstatným častiam súdneho rozhodnutia, na základe ktorého bola odsúdená – napr. k výroku, v ktorom je skutok, za ktorý bola odsúdená, uvedený všeobecnejšie, k právnej klasifikácii, k uloženému trestu odňatia slobody a jeho trvaníu? To by mohlo platiť, pokiaľ je toto informovanie dostatočné na to, aby sa osoba dozvedela o svojom odsúdení.
- 15 Alebo sa vyžaduje, aby sa osobe poskytla kópia celého súdneho rozhodnutia, ktorým bola odsúdená? Toto by mohlo platiť do tej miery, že osoba odsúdená v neprítomnosti, ktorá sa na účely výkonu trestu odňatia slobody, ktorý jej bol uložený, nachádza vo väzbe, sa o tom, či a ako chce podať opravné prostriedky proti tomuto odsúdeniu, môže informovane rozhodnúť iba vtedy, keď sa oboznámi s úplným znením súdneho rozhodnutia.
- 16 Alebo treba pre osobu odsúdenú v neprítomnosti – ak podá príslušnú žiadosť – zabezpečiť dodatočný prístup ku všetkým spisom (pre ňu alebo jej advokáta)? To by mohlo platiť do tej miery, pokiaľ existuje skutočné a účinné informovanie o rozhodnutí, ak má osoba odsúdená v neprítomnosti nielen kópiu tohto rozhodnutia, ale pozná aj faktický a právny kontext, v ktorom bolo vydané – a to si vyžaduje prístup k spisom prípadu. Súdne rozhodnutiu totiž nemožno správne porozumieť, ak sa číta samostatne a oddelene od procesných dokumentov. Mohlo by sa teda stať, že opravné prostriedky proti tomuto rozhodnutiu nebude možné účinne využiť, ak sa neposkytne prístup k procesným dokumentom.
- 17 **Odôvodnenie k otázke 1.3.:** Je možné, že Súdny dvor odpovie na prvé dve otázky záporne. Vnútroštátny súd predsa považuje za nutné zabezpečiť, aby VB po prípadnom odsúdení na trest odňatia slobody pri svojom zadržaní dostal kópiu odsudzujúceho rozsudku. Preto vzniká otázka, či tomu bráni právo Únie.
- 18 Môže sa stať predovšetkým to, že argumenty, o ktoré Súdny dvor prípadne oprie negatívnu odpoveď na prvé dve otázky, budú sformulované tak, že povedú k záveru, že vnútroštátnemu súdu je zakázané prijať opatrenia na zabezpečenie takého informovania, pretože by to viedlo k rozporu s právom Únie.
- 19 Ak Súdny dvor dospeje k záveru, že takýto zákaz neexistuje, vnútroštátny súd má záujem získať vecnú odpoveď na prvé dve otázky, hoci nie je povinný zabezpečiť, aby bola osoba odsúdená v neprítomnosti v budúcnosti informovaná (rozsudok z 8. júna 2023, spojené veci C-430/22 a C-468/22, EU:C:2023:458).
- 20 **Odôvodnenie k otázke 2.1.:** Vnútroštátne právo umožňuje preskúmať obžalobu v neprítomnosti obžalovaného bez toho, aby išlo o niektorý z prípadov uvedených v článku 8 ods. 2 smernice. Pre tento prípad sa v ňom stanovuje osobitný nástroj

na ochranu práva byť osobne prítomný – § 423 NPK. Tento nástroj sa stáva účinným, hneď ako odsúdenie v neprítomnosti nadobudne právoplatnosť. Jeho východiskom je návrh osoby odsúdenej v neprítomnosti na obnovu konania s odôvodnením, že sa pojednávanie a rozhodnutie uskutočnilo v jej neprítomnosti. Tento návrh je predmetom osobitného súdneho konania. Súd vo svojom rozhodnutí buď prizná právo na obnovu konania, alebo ho zamietne; v prvom prípade obnoví konanie, ktoré sa potom znovu uskutoční za účasti obžalovaného.

- 21 V tejto situácii je na mieste otázka, či je táto vnútroštátna úprava zlučiteľná s mechanizmom článku 8 ods. 4 a článku 9 smernice 2016/343. Táto otázka vzniká preto, že vo vnútroštátnom práve sa nestanovujú žiadne možnosti pre to, aby bol obžalovaný po svojom odsúdení v neprítomnosti informovaný o svojom práve na nové súdne konanie za jeho účasti. V praxi túto informáciu nedostáva ani pri svojom zadržaní, ani pri oznámení odsudzujúceho rozsudku, ktorý bol proti nemu vydaný, ak sa toto oznámenie uskutoční na podnet odsúdenej osoby.
- 22 **Odôvodnenie k otázke 2.2.:** Treba upozorniť na to, že vnútroštátne právo síce upravuje poskytnutie informácií, ktoré sú uvedené v článku 8 ods. 4 smernice 2016/343, ale k neskoršiemu dátumu. Vo vnútroštátnom práve sa totiž stanovuje mechanizmus na poskytovanie informácií osobe odsúdenej v neprítomnosti o tom, či má alebo nemá právo na nové súdne konanie.
- 23 Na to, aby boli tieto informácie sprístupnené osobe odsúdenej v neprítomnosti, je predovšetkým nevyhnutné, aby táto osoba podala návrh na zrušenie rozsudku v neprítomnosti a o uskutočnenie nového súdneho konania za jej účasti. Po tom, ako súd posúdil odôvodnenosť tohto návrhu, vydá rozhodnutie. Súd týmto rozhodnutím buď prizná, alebo zamietne právo na nové konanie, tým, že buď zruší rozsudok vydaný v neprítomnosti a nariadi uskutočnenie nového súdneho konania za účasti obžalovaného, alebo návrh zamietne. Týmto spôsobom je osoba odsúdená v neprítomnosti, po tom, ako sa dozvedela o súdnom rozhodnutí o jej návrhu na nové súdne konanie, informovaná o tom, či sa hlavné konanie, v ktorom bola odsúdená v neprítomnosti, uskutočnilo za takých podmienok, že má právo na nové súdne konanie.
- 24 Na mieste je otázka, či touto vnútroštátnou úpravou dochádza k správnej transpozícii článku 8 ods. 4 a článku 9 smernice 2016/343 vo svetle požiadavky poskytnúť účinný opravný prostriedok proti konaniu v neprítomnosti, ktorá je stanovená v článku 10 ods. 1 smernice a článku 47 ods. 1 Charty. Podľa článku 8 ods. 4 druhej vety smernice sa informovanie o práve na nové súdne konanie musí uskutočniť skôr, a to vtedy, keď je odsúdená osoba informovaná o rozhodnutí a/alebo keď je zadržaná. Dôvodom je, že toto informovanie musí byť prakticky účinné, teda, že odsúdená osoba musí byť schopná posúdiť, či chce využiť svoje právo na nové súdne konanie alebo súhlasiť so svojím odsúdením (pozri rozsudok z 19. septembra 2019, C-467/18, EU:C:2019:765, bod 50 prvéj vety). Keď sa informovanie o práve na nové súdne konanie uskutoční až po tom, ako súd rozhodol o návrhu na nové súdne konanie, toto informovanie už nepredstavuje žiadny opravný prostriedok v zmysle smernice.

- 25 **Odôvodnenie k otázke 2.3.:** Je možné, že Súdny dvor odpovie na obe predchádzajúce otázky záporne a rozhodne, že bulharská úprava nie je zlučiteľná so smernicou.
- 26 Vnútroštátny súd chce preto vedieť, či môže pokračovať v posudzovaní právnej veci v neprítomnosti VB tým, že prijme určité opatrenia na zabezpečenie jeho práva na poskytnutie informácií z článku 8 ods. 4 druhej vety smernice, ktoré sú podľa článku 10 ods. 1 smernice dostatočne účinné. V článku 8 ods. 4 druhej vete smernice je uvedené, že „členské štáty“ „zabezpečia“ určitú úroveň ochrany – v tomto prípade informovanie. Túto záruku teda môže poskytnúť nielen vnútroštátny zákonodarca, ale aj vnútroštátny súd, ktorý náležitým spôsobom uplatní svoje vlastné právo s cieľom dosiahnuť výsledok zlučiteľný s právom Únie.
- 27 Súdny dvor už poukázal na to, že predpoklady pre posúdenie trestnej veci v neprítomnosti obžalovaného podľa článku 8 ods. 2 až 4 a právo na nové súdne konanie podľa článku 9 smernice 2016/343 majú priamy účinok (rozsudok z 19. mája 2022, C-569/20, EU:C:2022:401, bod 28). Vnútroštátny súd preto môže priamo posúdiť, či trestné konanie proti VB patrí k niektorému z prípadov podľa článku 8 ods. 2 smernice. Ako je uvedené vyššie, vnútroštátny súd sa domnieva, že – prinajmenšom v čase podania návrhu – k nemu nepatrí.
- 28 Jednou zo zásad vnútroštátneho konania je informovať obžalovaného o jeho právach a poskytnúť mu možnosť na ich uplatnenie. Vzhľadom na to, že VB má podľa článku 9 smernice 2016/343 priamo uplatniteľné právo na nové súdne konanie, vyplýva z toho povinnosť vnútroštátneho súdu (podľa vnútroštátneho práva) prijať potrebné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že je podľa článku 8 ods. 4 druhej vety smernice informovaný o týchto právach, a to dostatočne účinným spôsobom, aby tieto informácie mohol využiť (článok 10 ods. 1 smernice).
- 29 V právnej veci existuje pravdepodobnosť, že proti VB bude vydané súdne rozhodnutie, ktorým bude uznaný za vinného a odsúdený na trest odňatia slobody. Ak nenastanú žiadne nové okolnosti, uskutoční sa to v jeho neprítomnosti a za iných podmienok ako tých, ktoré sú uvedené v článku 8 ods. 2 smernice 2016/343. Z toho vyplýva, že VB bude proti tomuto odsúdeniu v neprítomnosti môcť podať opravný prostriedok, ktorý mu priamo prináleží podľa práva Európskej únie (článok 9 smernice).
- 30 Preto vzniká otázka, či vnútroštátny súd zaistí splnenie požiadavky podľa článku 8 ods. 4 druhej vety smernice 2016/343, zabezpečiť informovanie o práve podľa článku 9 smernice, keď vo svojom rozhodnutí (1) výslovne upozorní na tieto skutočnosti vrátane práva na nové súdne pojednávanie alebo iné opravné prostriedky a okrem toho (2) osobám, ktoré zadržanie VB odsúdeného v neprítomnosti uskutočnia neskôr, uloží povinnosť, aby mu odovzdali kópiu tohto súdneho rozhodnutia. Okrem toho je na mieste otázka, či tento spôsob, ako zabezpečiť informovanie podľa článku 8 ods. 4 druhej vety smernice, je podľa článku 10 ods. 1 smernice dostatočne účinný.

- 31 **Odôvodnenie k otázke 2.4.:** Je možné, že Súdny dvor konštatuje, že vnútroštátna úprava je v plnom rozsahu v súlade s právom Únie, napr. preto, že vnútroštátny opravný prostriedok podľa § 423 NPK zodpovedá opravnému prostriedku podľa článku 8 ods. 2 až 4 a článku 9 smernice 2016/343 alebo predstavuje dostatočný opravný prostriedok aj v prípade, ak mu nezodpovedá.
- 32 V tejto situácii sa javí ako zbytočné, aby vnútroštátny súd vynaložil akékoľvek úsilie na to, aby zabezpečil, že po zadržaní na účely výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený v jeho neprítomnosti, bude VB už v tomto okamihu informovaný aj o svojom práve na nové súdne konanie podľa článku 8 ods. 4 v spojení s článkom 9 smernice.
- 33 Vnútroštátny súd však považuje za potrebné prijať opatrenia na zaistenie toho, aby bola odsúdená osoba riadne informovaná o svojom práve na nové súdne konanie. Preto sa predkladá otázka, či to podľa práva Únie nie je zakázané, predovšetkým, či by vnútroštátny súd porušil zákon, keby prijal opatrenia uvedené v otázke, aby zabezpečil, že osoba odsúdená v neprítomnosti je informovaná o svojom práve na nové súdne konanie podľa článku 9 smernice 2016/343, a či by taký postup bol v tejto súvislosti v rozpore so systémom na ochranu práva na prítomnosť, ktorý vytvorila smernica, ako aj s inými ustanoveniami práva Únie, a preto by sa mu povinne bolo nutné vyhnúť.
- 34 **Odôvodnenie k otázke 3.:** Z predchádzajúcich odpovedí vyplýva, že ak nie sú splnené podmienky stanovené v článku 8 ods. 2 smernice 2016/343, vnútroštátnemu súdu, ktorý skúma vec v neprítomnosti obžalovaného, právo Únie povoľuje, alebo prinajmenšom nezakazuje, prijať opatrenia na zaistenie toho, aby osoba odsúdená v neprítomnosti bola informovaná o opravných prostriedkoch proti odsúdeniu v neprítomnosti.
- 35 Účelom tretej otázky je stanoviť, v ktorom okamihu v priebehu trestného konania musí vnútroštátny súd (1) rozhodnúť, že trestné konanie, ktoré sa uskutočňuje v neprítomnosti obžalovaného, nepodlieha požiadavkám článku 8 ods. 2 smernice 2016/343, a preto je nevyhnutné zabezpečiť informovanie podľa článku 8 ods. 4 druhej vety smernice, a okrem toho (2) musí implementovať túto záruku, t. j. stanoviť a uplatniť nástroj, ktorým sa toto informovanie uskutoční v okamihu zadržania osoby odsúdenej v neprítomnosti a/alebo oznámenia rozsudku vydaného v neprítomnosti.
- 36 Podľa článku 8 ods. 4 druhej vety smernice 2016/343 sa musí zabezpečiť, aby osoba, ktorá bola odsúdená v neprítomnosti, bez toho, aby boli splnené podmienky článku 8 ods. 2 smernice, bola informovaná o opravných prostriedkoch proti konaniu v neprítomnosti, ktoré jej prináležia podľa článku 9 smernice. Táto záruka na svoje vykonanie vyžaduje tri samostatné opatrenia. Po prvé vnútroštátny súd musí rozhodnúť, či sú splnené podmienky článku 8 ods. 2 smernice alebo nie. Po druhé (v prípade, že to tak nie je) treba v prospech osoby odsúdenej v neprítomnosti uznať, že má k dispozícii jeden či viac opravných prostriedkov uvedených v článku 9 smernice. Po tretie je nutné prijať opatrenia,

aby sa osoba odsúdená v neprítomnosti dozvedela o tomto uznaní (druhé opatrenie) neskôr, predovšetkým v okamihu jej zadržania a/alebo oznámenia súdneho rozhodnutia (napr. prostredníctvom povinnosti orgánov činných v trestnom konaní doručiť osobe odsúdenej v neprítomnosti po jej zadržaní súdne rozhodnutie, ktorým bolo rozhodnuté o tomto uznaní).

- 37 Články 8 až 10 smernice 2016/343 nehovoria nič o prvom možnom okamihu, keď by sa mala uplatniť záruka upravená v článku 8 ods. 4 druhej vety smernice. Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že pritom ide o súdne pojednávanie, na ktorom sa prijme konečné rozhodnutie o vine a stanoví sa trest.
- 38 O tento prípad ide do tej miery, ak Súdny dvor rozhodol, že na určenie, či sa trestné konanie viedlo v neprítomnosti obžalovaného, a teda na určenie typu neprítomnosti (či sa na ňu vzťahujú podmienky článku 8 ods. 2 smernice alebo nie) je potrebné posúdiť skutkové okolnosti, ktoré charakterizujú neprítomnosť obžalovaného v čase konečného rozhodnutia súdu vo veci samej o podstatných skutkových a právnych otázkach (rozsudok zo 17. decembra 2020, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, bod 48, a rozsudok z 23. marca 2023, C-514/21 a C-515/21, EU:C:2023:235, body 52 a 53).
- 39 V skoršom okamihu toto konštatovanie nie je možné, pretože následné dostavenie sa obžalovaného by viedol k záveru, že jeho právo na osobnú účasť podľa článku 8 ods. 1 smernice bolo dodržané. V tomto prípade by napríklad následné dostavenie sa splnomocneného obhajcu a jeho vyhlásenie, že obžalovaný vie o pojednávaní, viedlo k záveru, že sa uplatní článok 8 ods. 2 písm. b) smernice.
- 40 Pokiaľ ide o posledný možný okamih, treba vziať do úvahy odôvodnenie 12 tretiu a štvrtú vetu smernice 2016/343. Uvádza sa tam, že táto smernica sa uplatní až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej a neuplatní sa na opravné prostriedky, ktoré sú k dispozícii, keď uvedené rozhodnutie nadobudne právoplatnosť. Ustanovenie článku 8 ods. 4 druhej vety smernice okrem toho predstavuje dôležitý nástroj na ochranu práva na osobnú účasť podľa článku 8 ods. 1 smernice. Členské štáty by preto mali prijať opatrenia na zabezpečenie ich uplatňovania, pokiaľ konanie prebieha a skôr, ako rozsudok vyneseny v neprítomnosti nadobudne právoplatnosť. To znamená, že rozhodnutie, ktorým sa určuje povaha neprítomnosti – či spĺňa alebo nespĺňa požiadavky článku 8 ods. 2 smernice – by sa malo prijať skôr, ako rozsudok vyneseny v neprítomnosti obvineného nadobudne právoplatnosť.
- 41 Vnútroštátny súd uvádza, že proti jeho rozhodnutiu vo veci samej možno v lehote 15 dní od jeho vydania podať opravný prostriedok. Keď nie je podaný opravný prostriedok, rozhodnutie v 16. deň nadobudne právoplatnosť, a teda je konečné. Preto má potenciál stať sa konečným rozhodnutím vo veci samej.
- 42 Vnútroštátny súd má preto záujem presne vedieť, v ktorom štádiu konania má prijať nasledujúce opatrenia: (1) prijať rozhodnutie, či ide o konanie v neprítomnosti, na ktoré sa nevzťahujú podmienky podľa článku 8 ods. 2

smernice 2016/343; (2) v prípade kladnej odpovede uviesť opravné prostriedky, ktoré má VB k dispozícii; (3) prijať potrebné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že o tom bude informovaný, keď bude zadržaný a/alebo mu bude oznámené rozhodnutie.

- 43 Existuje riziko porušenia práva Únie, ak sa toto rozhodnutie prijme neskôr – okrem iného až po vypátraní osoby odsúdenej v neprítomnosti a prípadnom zadržaní. Je to tak z dvoch dôvodov. Po prvé, keď vnútroštátny súd vydá toto rozhodnutie a prijme opatrenia až potom, aby zabezpečil oznámenie rozhodnutia osobe odsúdenej v neprítomnosti, jeho rozhodnutia nespádajú do pôsobnosti smernice, ktorá sa neuplatní po tom, ako súdne rozhodnutie vo veci samej nadobudlo právoplatnosť (odôvodnenie 12 štvrtá veta). Po druhé bude potrebovať istý čas, aby vydal také rozhodnutie a zabezpečil, že toto rozhodnutie bude oznámené osobe odsúdenej v neprítomnosti, takže sa toto oznámenie neuskutoční pri zadržaní osoby odsúdenej v neprítomnosti (ako je predpísané v článku 8 ods. 4 druhej vety smernice 2016/343), ale neskôr, dokonca výrazne neskôr. Tento typ oneskorenej záruky nespĺňa požiadavku účinnosti podľa článku 10 ods. 1 smernice a článku 47 ods. 1 Charty.
- 44 **Odôvodnenie k otázke 4:** Vzniká otázka, podľa akých procesných postupov by mal vnútroštátny súd dospieť ku konštatovaniu, či neprítomnosť VB je takého typu, že nespadá do pôsobnosti článku 8 ods. 2 smernice 2016/343, a akým spôsobom musí zabezpečiť požadované informovanie podľa článku 8 ods. 4 smernice.
- 45 Táto otázka nie je upravená v tejto smernici, ale je nutné vziať do úvahy požiadavku poskytnutia účinného opravného prostriedku podľa článku 10 ods. 1 smernice a článku 47 ods. 1 Charty, ako aj zásadu ekvivalencie.
- 46 Vnútroštátny súd pojednáva v trestnom konaní proti VB za prítomnosti prokurátora, ktorý podal obžalobu a zastupuje ju, ako aj za prítomnosti obhajcu, ktorého určila advokátska komora a súd ho menoval *ex officio*, ktorý zastupuje záujmy neprítomného VB. Podľa vnútroštátneho práva by sa všetky súdne rozhodnutia, ktoré by mohli ovplyvniť právnu sféru neprítomného VB, mali prijať po vypočutí prokurátora a jeho obhajcu. Cieľom je, aby prezentovali svoje stanoviská a pritom požadovali dodržiavanie procesných a hmotných práv. Prokurátor obhajuje zákonnosť, bez ohľadu na to, či je to v prospech alebo neprospech neprítomného VB, zatiaľ čo jeho obhajca obhajuje iba jeho práva a záujmy, keď poukazuje na všetky skutočnosti, ktoré hovoria v jeho prospech. Tak prokurátor, ako aj obhajca môžu podať opravný prostriedok proti súdnym rozhodnutiam.
- 47 Toto zrejme bude viesť ku konštatovaniu, že súdne rozhodnutie týkajúce sa zaručenia práva, ktoré je uznané v práve Únie – konkrétne práva získať určité informácie podľa článku 8 ods. 4 druhej vety smernice 2016/[343] –, by s ohľadom na poskytnutie účinnej právnej ochrany neprítomnému VB, ako aj podľa zásady ekvivalencie, malo byť vydané za rovnakých podmienok ako súdne

rozhodnutia, vzťahujúce sa iba na práva VB zúčastniť sa konania, ktoré sú uznané iba vo vnútroštátnom práve. To znamená, že vnútroštátny súd by mal svoje rozhodnutie prijať po vypočutí účastníkov konania.

- 48 **Odôvodnenie k otázke 5.1.:** V článku 8 ods. 4 druhej vety v spojení s prvou vetou smernice 2016/343 sa stanovuje, že keď je obžalovaný odsúdený v neprítomnosti, hoci nie sú splnené podmienky článku 8 ods. 2, táto osoba „[má] možnosť napadnúť rozhodnutie“ a „[má] právo na nové súdne konanie alebo iný opravný prostriedok v súlade s článkom 9“.
- 49 Táto norma sa dá vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje na dve navzájom oddelené a nezávislé od seba existujúce práva. Prvým je právo na opravný prostriedok na súd vyššieho stupňa (do právoplatnosti odsúdenia) a druhým právo na nové súdne konanie alebo iný opravný prostriedok (po nadobudnutí právoplatnosti). Toto konštatovanie sa opiera o bulharský význam pojmu „обжалва решението“ („podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu“) [použitého v bulharskej verzii článku 8 ods. 4 druhej vety smernice 2016/343] [poznámka prekladateľa: v slovenskej verzii uvedeného ustanovenia sa v tejto súvislosti uvádza iba o možnosti „napadnúť rozhodnutie“], ktorý sa používa iba v prípade napadnutia súdneho rozhodnutia vo veci samej na súde vyššieho stupňa v lehote 15 dní od vydania rozhodnutia pred nadobudnutím právoplatnosti. Tento pojem sa nepoužíva v súvislosti s napadnutím právoplatných rozsudkov.
- 50 Normu možno vykladať aj v tom zmysle, že označuje právo, ktoré vyvoláva dva účinky, a to právo napadnúť právoplatné súdne rozhodnutie, pričom toto napadnutie vedie k použitiu opravných prostriedkov, ktoré sú stanovené v článku 9 smernice 2016/343. Argumenty v tomto zmysle vyplývajú z porovnania ustanovení článku 8 ods. 1 a článku 8 ods. 4 druhej vety smernice 2016/343. Počas prebiehajúceho konania vrátane odvolacieho konania sa použije článok 8 ods. 1 smernice, ktorý zaručuje právo obžalovaného byť prítomný. Až keď sa konanie v jeho neprítomnosti skončí právoplatným rozsudkom, je možné posúdiť, či boli splnené podmienky článku 8 ods. 2 smernice, a pokiaľ to tak nie je, zabezpečiť informovanie podľa článku 8 ods. 4 druhej vety smernice. Okrem toho podľa článku 8 ods. 4 prvej vety smernice možno rozhodnutie v neprítomnosti nielen vydať, ale aj vykonať, čo znamená, že nadobudne právoplatnosť, pretože vykonať je možné iba právoplatné súdne rozhodnutia, a to znamená, že opravný prostriedok podaný na súd vyššieho stupňa je v čase zadržania osoby, ktorá bola odsúdená v neprítomnosti, a jej informovania podľa článku 8 ods. 4 druhej vety smernice buď uzavretý, alebo zanikol uplynutím času.
- 51 **Odôvodnenie k otázke 5.2.:** Podľa článku 8 ods. 4 druhej vety smernice 2016/343 sú členské štáty povinné zorganizovať súdny systém tak, aby osoba, ktorá bola odsúdená v neprítomnosti, bez toho, aby boli splnené podmienky článku 8 ods. 2, bola po svojom zadržaní na účely výkonu trestu informovaná o určitých právach v súvislosti s uskutočnením nového súdneho konania (celého alebo jeho časti). Nepochybne ju možno informovať iba

o právach, ktoré má – a ktoré jej priznáva smernica. Preto vzniká otázka, ktoré práva má osoba v okamihu svojho zadržania a musí o nich byť informovaná.

- 52 Do úvahy prichádza predpoklad, že osoba odsúdená v neprítomnosti má v tomto okamihu uznané právo na nové súdne konanie podľa článku 9 smernice 2016/343. Mala by byť teda informovaná o tom, že toto nové súdne konanie jej bude umožnené iba v prípade, ak podá príslušný návrh.
- 53 Je tiež možné predpokladať, že osoba odsúdená v neprítomnosti má právo požiadať o také nové súdne konanie a že na základe jej návrhu sa neskôr posúdi, či existujú dôvody pre také nové súdne konanie, a bude vydané príslušné rozhodnutie. Keď sa jej návrhu týmto rozhodnutím vyhovie, osobe odsúdenej v neprítomnosti sa povolí toto nové súdne konanie. To znamená, že by mala byť informovaná o tom, že má právo požiadať podľa článku 9 smernice 2016/343 o nové súdne konanie.
- 54 Argumenty na podporu prvej domnienky: trestné konania, ktoré sa uskutočňujú v neprítomnosti obžalovaného, bez toho, aby boli splnené požiadavky článku 8 ods. 2 smernice 2016/343, porušujú právo obžalovaného byť prítomný podľa odseku 1. Je však možné, že také konanie sa uskutoční ako predbežné opatrenie a povedie k odsúdeniu vrátane vykonania rozsudku vydaného v neprítomnosti (článok 8 ods. 4 prvá veta smernice) a že osoba odsúdená v neprítomnosti bude zadržaná na účely výkonu trestu (článok 8 ods. 4 druhá veta smernice). Toto je možné iba preto, že je stanovený účinný opravný prostriedok proti odsúdeniu v neprítomnosti, konkrétne právo na nové súdne pojednávanie (celé alebo jeho časť). Z toho vyplývajú nasledujúce závery súvisiace s článkom 47 ods. 1 Charty: – vzhľadom na to, že v čase odsúdenia v neprítomnosti je zrejmé, že podmienky článku 8 ods. 2 smernice nie sú dané, sú splnené už všetky podmienky pre uznanie práva na nové súdne konanie podľa článku 9 smernice – účelom informovania podľa článku 8 ods. 4 druhej vety smernice je podľa jeho podstaty obnovenie porušeného práva byť prítomný; požiadavka účinnosti poskytnutého opravného prostriedku podľa článku 10 ods. 1 smernice a článku 47 ods. 1 Charty si vyžaduje, aby osoba odsúdená v neprítomnosti bola informovaná o jej práve na nové súdne konanie, ktoré na návrh môže využiť.
- 55 Aj v článku 8 ods. 4 druhej vete a článku 9 smernice 2016/343 sa stanovuje opravný prostriedok proti konaniu v neprítomnosti. Mali by sa vykladať v tom zmysle, že podľa článku 10 ods. 1 smernice a článku 47 ods. 1 Charty musí byť tento opravný prostriedok účinný. Tieto ustanovenia však neupravujú žiadne ďalšie konanie, ktoré by sa malo použiť po tom, ako osoba, ktorá bola odsúdená v neprítomnosti, bez toho, aby boli splnené podmienky článku 8 ods. 2, bola poučená o svojom práve napadnúť toto rozhodnutie a požiadať o nové súdne konanie, a v jeho priebehu by bolo nutné posúdiť dôvodnosť podaného návrhu. Neodkazuje sa ani na vnútroštátne právo. Také ďalšie konanie teda nie je potrebné. Keby bolo potrebné, požiadavka poskytnúť účinný opravný prostriedok by zákonodarcu podnietila k tomu, aby to uviedol v článku 8 alebo článku 9 smernice. Také nové dopĺňujúce konanie na priznanie práva na nové súdne

konanie preto nie je nutné, pretože informovanie podľa článku 8 ods. 4 druhej vety smernice sa týka práve už priznaného práva na nové súdne konanie.

- 56 V článku 8 ods. 4 druhej vete smernice 2016/343 sa tiež vyžaduje, aby bola osoba odsúdená v neprítomnosti informovaná o dvoch skutočnostiach: po prvé, o jej práve napadnúť rozhodnutie (teda vyjadriť, že s ním nesúhlasí), a po druhé, o jej práve na nové súdne konanie alebo iný opravný prostriedok v nadväznosti na toto napadnutie (na získanie opravného prostriedku, ktorý zodpovedá tomuto nesúhlasu). Uvedené druhé informovanie možno vysvetliť aj pomocou práva na nové súdne konanie, ktoré už bolo priznané, do tej miery, ak slúži v prospech prvého informovania, tým, že mu dodáva účinnosť.
- 57 Ak by osoba, ktorá bola odsúdená v neprítomnosti, bez toho, aby boli splnené podmienky článku 8 ods. 2 smernice, mala iba právo požiadať o nové súdne konanie a dôvodnosť návrhu by bola predmetom dodatočného posúdenia, v takom prípade by stačilo, ak by sa táto osoba informovala iba o jej práve napadnúť rozhodnutie. Požiadavkou poskytnúť účinný opravný prostriedok podľa článku 47 ods. 1 Charty by sa obsah tohto napadnutia presne spojil s napadnutím pred súdom, ktorý by musel rozhodnúť o dôvodnosti napadnutia. Nebolo by teda nutné, aby sa doplnila informácia, že má právo požiadať o nové súdne konanie (a že sa musí dodatočne posúdiť odôvodnenosť jej návrhu).
- 58 Argumenty na podporu druhej domnienky: Táto je v súlade s vnútroštátnym modelom ochrany pred konaním v neprítomnosti. Súd tak v prípade pojednáva za neprítomnosti obžalovaného bez toho, aby najprv určil typ neprítomnosti – či sú splnené podmienky článku 8 ods. 2 smernice 2016/343 alebo nie. Podľa toho má osoba odsúdená v neprítomnosti právo požiadať o obnovu konania, pričom odôvodnenosť návrhu sa posudzuje v osobitnom konaní.
- 59 **Odôvodnenie k otázke 6.:** Článok 9 prvá veta smernice 2016/343 ponúka osobe, ktorá, bez toho, aby boli splnené podmienky článku 8 ods. 2 smernice, bola odsúdená v neprítomnosti, opravné prostriedky proti konaniu v neprítomnosti. Ide o dva opravné prostriedky: právo na „nové súdne konanie“, resp. právo „podať iný zákonný opravný prostriedok, ktorý umožní nové posúdenie skutkovej podstaty veci vrátane preskúmania nových dôkazov a môže viesť k zmene pôvodného rozhodnutia“.
- 60 Zaujímavé je, že iba v prípade druhej možnosti, „podať iný zákonný opravný prostriedok“, sa kladú požiadavky na určitý obsah a na určitý výsledok, konkrétne možnosť nového posúdenia skutkového stavu a zistenia nových skutkových a právnych skutočností. Pre prvú možnosť, „nové súdne konanie“, táto požiadavka neplatí, pretože tieto možnosti sú podstatným znakom súdneho konania.
- 61 V článku 9 druhej vete smernice 2016/343 sa stanovuje pre obe možnosti požiadavka, aby sa obžalovanému poskytlo účinné právo zúčastniť sa.
- 62 V konečnom dôsledku teda v prípade oboch možností podľa článku 9 prvej vety smernice 2016/343 môže súd, na ktorom sa uskutoční nové konanie za prítomnosti

obžalovaného, vydať súdne rozhodnutie vo veci samej, buď nové súdne rozhodnutie (prvá možnosť), alebo rozhodnutie o zákonnosti pôvodného súdneho rozhodnutia, ktoré bolo vydané v neprítomnosti, ktoré môže spočívať aj v jeho zrušení (druhá možnosť).

- 63 Článok 9 smernice 2016/343 sa týka iba práva na nové súdne konanie, a preto možno vychádzať z toho, že v prípade druhej možnosti ide o typ nového konania.
- 64 Tým vzniká otázka, či druhú možnosť podľa článku 9 prvej vety smernice 2016/343 treba vykladať v tom zmysle, že zahŕňa právnu možnosť obnovy trestného konania, pri ktorej si časť už vykonaných procesných úkonov, vrátane prípadných súdnych rozhodnutí vo veci samej v neprítomnosti obžalovaného, zachová svoj právny význam, ale osoba odsúdená v neprítomnosti dostane možnosť zúčastniť sa na budúcich procesných úkonoch a v rámci nich uplatniť svoje právo zúčastniť sa podľa článku 8 ods. 1 smernice, ako aj všetky ostatné práva, ktoré jej prináležia podľa vnútroštátneho práva a práva Únie, v plnom rozsahu; v konečnom dôsledku existuje možnosť preskúmať súdne rozhodnutie vo veci samej vydané v neprítomnosti (ak sa zachoval jeho význam) a prípadne ho zrušiť, zmeniť alebo potvrdiť.
- 65 **Odôvodnenie k otázke 7:** Vo vnútroštátnom práve sa stanovuje, že osoba odsúdená v neprítomnosti musí osobne prísť na súd, ktorý posudzuje jej návrh na nové súdne konanie v jej prítomnosti. Uvedená osobná prítomnosť je podmienkou pre to, aby bol jej návrh vo veci samej preskúmaný. Keď táto osoba nepríde, konanie sa ukončí a požadovaná ochrana sa neprizná.
- 66 Vo vnútroštátnom práve sa teda stanovuje nová, ďalšia podmienka pre uplatnenie práva podľa článku 9 smernice 2016/343, ktorá nie je uvedená v smernici. Na mieste je otázka, či je to v súlade so systémom ochrany vytvoreným na základe smerníc, pretože ho značne komplikuje.
- 67 Pre vnútroštátny súd preto vzniká otázka, či ak zabezpečí informovanie podľa článku 8 ods. 4 druhej vety smernice 2016/343, musí prijať opatrenia, aby bol VB informovaný aj o tom, že ak nepríde na súd, ktorému podal návrh na nové súdne konanie za jeho prítomnosti, nebude jeho návrh vo veci samej preskúmaný a jeho odsúdenie v neprítomnosti sa stane konečným. Povinnosť zabezpečiť také informovanie platí iba v prípade, ak je táto podmienka zlučiteľná s právom Únie.
- 68 Súdny dvor sa vyjadril k podobným otázkam: rozsudok z 12. marca 2020, C-659/18, EU:C:2020:201, a rozsudok z 22. júna 2023, C-823/21, EU:C:2023:504. Súdny dvor rozhodol, že členskému štátu nie je dovolené ukladať dodatočné podmienky, ktoré sa nestanovujú v práve EÚ a ktoré bránia dosiahnutiu cieľa, ktorým je účinný, jednoduchý a rýchly prístup k právnomu poradenstvu alebo ku konaniu vo veci poskytnutia medzinárodnej ochrany. Tento prístup logicky ostáva zachovaný, pokiaľ ide o iné právo, a to právo byť prítomný podľa článku 8 ods. 1 smernice 2016/343.

- 69 **Odôvodnenie k otázke 8:** Vzniká otázka, či opravné prostriedky proti konaniu v neprítomnosti podľa článku 8 ods. 4 a článku 9 smernice 2016/343 platia v rovnakej miere pre odsudzujúci, ako aj pre oslobodzujúci rozsudok. Táto otázka je v tejto súvislosti relevantná, pretože vnútroštátny súd môže vydať rozhodnutie, ktorým bude VB oslobodený.
- 70 Ustanovenia odôvodnenia 37 a článku 8 ods. 2 smernice 2016/343 odkazujú na možnosť konania v neprítomnosti obžalovaného, ktoré vedie k „vyneseniu rozhodnutia o vine alebo nevine“. Tieto predpisy sa však vzťahujú na podmienky podľa článku 8 ods. 2 smernice, podľa ktorých osoba odsúdená v neprítomnosti nemá žiadne právo na nové súdne konanie.
- 71 V odôvodnení 39 prvej vete a v článku 8 ods. 4 smernice 2016/343, ktoré sa týkajú osôb odsúdených v neprítomnosti, ktoré majú v dispozícii uznaný opravný prostriedok proti konaniu v neprítomnosti, je uvedené iba „rozhodnutie“. Dá sa predpokladať, že sa tým myslí rozhodnutie uvedené v odôvodnení 37 a v článku 8 ods. 2, teda „rozhodnutie o vine a treste“, ale možno sa tiež domnievať, že sa tým myslí iba rozhodnutie o vine.
- 72 V odôvodnení 39 druhej vete a v článku 8 ods. 4 smernice 2016/343 je spomenuté zadržanie odsúdenej osoby, čo naznačuje, že pritom ide iba o odsúdeného. Rovnako sa v článku 8 ods. 3 (v ktorom sa odkazuje na podmienky druhého odseku) uvádza vykonanie rozsudku a vykonať je možné iba súdne rozhodnutia, ktorými sa rozhodne o odsúdení.
- 73 Preto existujú pochybnosti, či VB, pokiaľ bude v neprítomnosti oslobodený a nerozhodne sa o jeho vine, má právo na nové súdne konanie alebo iný zákonný opravný prostriedok podľa článku 9 smernice 2016/343, resp. či vnútroštátny súd musí v tomto prípade zabezpečiť, aby bol informovaný v súlade s článkom 8 ods. 4 druhou vetou smernice.
- 74 Názor vnútroštátneho súdu**
- 75 Vo vnútroštátnom práve – § 423 NPK – sa stanovuje jeden opravný prostriedok proti odsúdeniu obžalovaného, ak bolo porušené právo na účasť. VB má predovšetkým po okamihu predloženia zisteného skutkového stavu v konaní vo veci samej právo na nové súdne konanie, a to tak podľa vnútroštátneho práva, ako aj podľa práva Únie.
- 76 Vnútroštátne právo však neobsahuje žiadny dostatočne účinný opravný prostriedok proti konaniu v neprítomnosti. Nestanovuje sa v ňom totiž, aby bola osoba odsúdená v neprítomnosti informovaná o dostupnom opravnom prostriedku. Také informovanie sa neuskutoční predovšetkým v okamihu jej zadržania na účely odpykania trestu odňatia slobody, ktorý jej bol uložený.
- 77 Vo vnútroštátnom práve sa teda síce stanovuje ochrana podľa článku 9 smernice 2016/343, ale nie takým spôsobom, ktorý by osobe odsúdenej v neprítomnosti umožnil, aby toto právo uplatnila primeraným a účinným

spôsobom podľa článku 10 ods. 1 smernice. Neposkytuje sa predovšetkým štandard ochrany stanovený v článku 8 ods. 4 druhej vete smernice, podľa ktorého osoba, ktorá bola odsúdená v neprítomnosti bez toho, aby boli splnené podmienky článku 8 ods. 2 smernice, je už v okamihu jej zadržania informovaná o jej práve na nové súdne konanie.

- 78 Vnútroštátna úprava v § 423 NPK predstavuje dostatočne účinný opravný prostriedok iba vtedy, ak sa súd, ktorý vydal rozsudok v neprítomnosti, domnieval, že existovali dôvody podľa článku 8 ods. 2 smernice 2016/343, a preto nezabezpečil, aby sa uskutočnilo príslušné informovanie podľa článku 8 ods. 4 smernice. V tomto prípade môže osoba, ktorá bola odsúdená v neprítomnosti, napadnúť tento názor súdu, ktorý vydal rozsudok v neprítomnosti, po svojom zadržaní práve v konaní podľa § 423 NPK. Toto konanie by predstavovalo konanie podľa článku 10 ods. 1 smernice, ktorého účelom je poskytnúť ochranu osobe odsúdenej v neprítomnosti tak pred nesprávnym posúdením súdu, ktorý vydal rozsudok v neprítomnosti, pokiaľ ide o typ neprítomnosti (či podľa článku 8 ods. 2 smernice alebo nie), ako aj proti odsúdeniu v neprítomnosti ako takému.
- 79 Keďže sa však v rámci konania v neprítomnosti obžalovaného vôbec neposudzuje, či sú dané okolnosti uvedené v článku 8 ods. 2 smernice 2016/343, uplatnenie mechanizmu podľa § 423 NPK ako jediného opravného prostriedku proti konaniu v neprítomnosti sa javí ako nedostatočné, neprimerané a neúčinné, pretože štandard informácií stanovený v článku 8 ods. 4 druhej vete smernice, ktorý má byť poskytnutý, sa nedosiahne.
- 80 Také poskytnutie informácií podľa článku 8 ods. 4 druhej vety smernice 2016/343 sa totiž neuskutoční. To výrazne obmedzuje účinnosť práva na nové súdne konanie, hoci je stanovené vo vnútroštátnom práve. Je to tak preto, že existuje možnosť, že sa osoba, ktorá bola odsúdená v neprítomnosti bez toho, aby boli splnené podmienky článku 8 ods. 2 smernice, vzhľadom na to, že sa neposkytli informácie o rozhodnutí, ktorým bola odsúdená, ako ani o práve na nové súdne konanie, nikdy nedozvie, že má právo na nové súdne konanie. Toto vedie k výraznému zníženiu úrovne právnej ochrany pred odsúdením v neprítomnosti.